

Izhaja vsako soboto zjutraj.

Uredništvo „Zarja“ je v Trstu
ulica del Fabbri, št. 2, III.
Tja je treba nasloviti vse roko-
pise, ki naj se objavijo v listu.

Rokopisi se ne vračajo. —
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo.

Poštno - hranilnišnega računa
štev. 64439.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu
ulica delle Poste štev. 9. Spre-
jema naročnino, inserate in
reklamacije. Naročnina „Zarje“
je za vsako leto naprej po pošti
K 6.— za pol leta K 3.

Posamezne številke po 6 vin.

Cena inseratom je 10 vin. za
enostopno petit vrsto. Pri več-
kratnem objavljenju primeren
popust.

Ferrerovci na povratku.

Seja mestnega sveta.

Prav ko se je zadnjič „Zarja“ tiskala, je imel naš tržaški mestni svet svojo sejo. Galerija je bila polna, ker so si Tržičani mislili, da bo spet kaj zanimivega in se bo nudila prilika kaj popotati. Med drugim je stavil mestni svetovavec Cerniutz predlog, naj se v bodoče ulica S. Nicolo imenuje po Frančišku Ferrerju in naj mestni svet sklene, da se ne udeleži nobene cerkvene slovesnosti več. — Svetovavec Vidacovich je izjavil, da je proti temu, da bi se katera ulica imenovala po Ferrerju, ki je bil do svoje smrti povsem nepoznan, predlagal pa je, naj se imenuje raje ena ulica „20. septembra“. (Ta dan leta 1870. so italijanske čete papežu uropale mesto Rim in je pridružile italijanskemu kraljestvu.) Vidacovich je izjavil dalje, da je tudi proti drugemu delu Cerniutzevega predloga, ker da naša duhovščina ni odgovorna zato, kar dela španska duhovščina, pa tudi zato, ker bi to žalilo verske čute. Oglasil se je nato slovenski svetovavec Wilfan in izjavil: „Mestni svet je že izjavil svoje mnenje o slučaju Ferrer v svoji lastnosti kot deželni zbor. Takratni manifestacija so se bili pridružili tudi okoliščanski zastopniki. Nismo se pridružili zato, ker smo se identificirali (to je strinjali) s Ferrerjevimi nazori, pridružili pa smo se bili manifestaciji žalosti nad dogodkom kot takim. A danes zastopniki okoliščane ne morejo glasovati ne za prvi del Cerniutzevega ne Vidacovichovega predloga, tičočega se spremembe imen ulic. To pa zato ne, ker ne vidimo ne v enem ne v drugem nikakega plemenitega čustva, ki ga narekuje humanost (to je človečnost), ampak enostavno politično demonstracijo.“ Glede drugega dela Cerniutzevega predloga proti cerkvenim slovesnostim se govornik pridružuje svetovavcu Vidacovichu in bo torej glasoval proti njemu. — Nato je bil sprejet predlog, da se imenuje ena ulica po „20. septembru“.

Tri stopinje v Ferrerjevem češčenju.

Zanimivo je, kako se navdušeni častilci in oboževalci anarhista in brezbožnega Ferrerja počasi zopet vračajo k hladnokrvnosti in pameti. Dosedaj opažamo tri stopinje v Ferrerjevem češčenju od strani tržaških slovenskih liberalcev in svobodomiselcev, kojih glasilo je „Edinost“. Prva stopinja je bila precej po usmrtni Ferrerja. Takrat jim je bil Ferrer mučenik, apostol svobodnega duha proti mračnjstvu, mož, ki je snoval šole za narod, pisal in širil knjigo, luč, prosveto. Čustvo pravičnosti se je takrat uspenjalo proti temu, da so se tako inteligentnega in nedolžnega človeka upali ustreliti španski — jezuitje. — Oglejmo si drugo stopnjo: Za nekaj dni je pisala „Edinost“, da je bil Ferrer sicer anarhist, da je pa širil svoje prekucuske misli s pošteni in dovoljenimi sredstvi, in da se ga zato ni smelo usmrtiti, ker da se je celo papež potegnil zanj. Takrat smo mi povedali nepošteni „Edinosti“,

da za razširjanje nepoštenih namenov ni na svetu pošteni in dovoljeni sredstev. Na ta naš ugovor se je porušila Ferrerovcem tudi druga stopinja češčenja barcelonskega junaka. Zato so padli sedaj na tretjo, še nižjo stopinjo in pravijo: Mi se ne strinjamo s Ferrerjevimi nazori, ampak mi smo samo manifestirali radi žalosti nad dogodkom, kot takim..... radi plemenitega čustva, ki ga narekuje humanost.

Zn edenost, ker so se prenačili.

Tu se jasno vidi zmedenost, in sramota, da so se s početka tako prenačili. Udarili so najprej res krepko in odkrili svoje srce in si mislili pri tem: korejža velje, naj rata, kar rata. Ko so pa uvideli, kako se je vsa poštna Slovenija dvignila proti njim, se pa sedaj pohlevno umikajo. Najprej so slavo peli Ferrerju kot svobodomislju, sedaj, ko jih je pošteno slovensko ljudstvo z gnusom zavrnilo, se istega Ferrerja navidezno sramujejo in izjavljajo, da se ne strinjajo z njegovimi nazori. Povejte, kedaj ste lagali, prej ali zdaj! Ali ste lagali, ko ste proslavljali svobodomiselca in njegove nazore, ali pa se lažete sedaj, ko izjavljate, da se ne strinjate z njegovimi nazori? Lažnjivi hinavci ste na vsak način. Radi bi seveda dopovedali, da se niste nikoli navduševali za Ferrerjeve nazore, temveč da ste le povzdignili glas proti temu, da je španska vojaška sodnija človeka prenačilo obsodila in usmrtila z nečloveško krutostjo. To bi radi, pa se vam ne bo nikoli posrečilo. Ko se je po brzojavni žici raznesla po svetu vest, da je bil Ferrer ustreljen, niste prav nič poizvedovali po spisih te sodnijske obravnave, temveč ste na komando framazonske lože z vsemi svobodomisljimi listi celega sveta koj zagnali krik, da je bil usmrčen mož, ki je širil knjigo, luč, prosveto! Nič se niste trudili pokazati z akti procesa, da je bil mož nedolžen, ampak zagnali ste vpitje zato, ker je bilo zadeto vaše meso. — Sicer pa kako se upate zdaj reči, da se ne strinjate s Ferrerjevimi nazori, saj, kakor je pisalo vaše glasilo, niso bili ti nazori nič drugega kakor to, da je treba snovati narodu šole in širiti med ljudstvo knjigo, luč, prosveto. To je bil zločin, ki da se je moral kaznovati v deželi, kjer da ni mesta za pouk ljudstva. Povejte kedaj ste lagali, ali takrat, ko ste tako pisali, ali zdaj, ko pravite, da se ne strinjate z njegovimi nazori. Če ste lagali takrat, potem je jasno, da ste hoteli ljudstvo slepiti, da ne bo videlo, da proslavljate svobodomiselca, anarhista in revolucionarja. Če ste pa takrat resnično govorili, potem vas ne razumemo, kako morete biti danes proti tako plemenitim težnjam, kakor je snovanje šol za narod in širjenje omike in prosvete med ljudstvo. Vi, ki ste proti tako plemenitim težnjam, povejte nam, kako morete potem še prirejati ljudska predavanja, ki pač nimajo po vašem drugega namena, kakor širiti med ljudstvo luč in prosveto. — Vidite, gospodje, iz te kolobocije, v katero ste se s svojim opravičevanjem nespametno zapletli, se ne izvijete več po nobeni poti, dasi je med vami precej doktorjev. In to vam prav

stoji, naj se ljudstvo nad vašo zmedenostjo „spegla“!

Najboljši se jim zdi solzarski ton.

Zdi se pa po besedah v deželnem zboru, da bo „Edinost“, to Ferrerjevo proslavljanje, ker že nič drugega ne kaže, sprevrgla v svoj solzarski ton in se — jokala. Jokala se je že enkrat, odkar so Ferrerja ustrelili, in sicer se je jokala zato, ker da so take nagle sodbne na škodo katoliški cerkvi, ker da se po takih mučenikih svobodna misel najbolj širi. No, takim solzam ne verje danes noben zaveden tržaški Slovenec več; do tega smo že prišli in je to že premagano stališče. Zato bo zdaj najboljša, če rečejo s svetovavcem dr. Wilfanom približno tako: Ferrer je bil anarhist, revolucionar, svobodomislec, kojega nazore zavračamo, zasnoval je barcelonske grozovitosti in zato so ga po pravici prijeli in, kakor pričajo zdaj izdani akti sodnijskega procesa, po treznem preiskovanju vse zadeve v smrt obsodili in ustrelili. Mi vse to do pičice odobrujemo, samo — in to bo solzarski Amen pri „Edinosti“ — samo to nam „teško stri“, če se enega človeka ustrelji, ker veste, puška počne in mrtev mož se zgrudi na tla, iz prsi pa teče srčna kri po tleh. Oh kako se nam usmili in kako to pretresa našo humanost. — V svoji zvitosti postajajo ljudje pri „Edinosti“ podobnim otrokom, ki bi hoteli prešiča za rep držati, ko se ga kolje, ko pa enkrat vidijo kri in slišijo prešičevo cvilenje, se jokajo in zbeže. Take se zdaj delajo tržaški svobodomiselci in pod to krinko bi danes radi stopali pred ljudstvo. No, če se ne upate za rep držati, to se pravi, če se ne upate brez solza prenesti, ko se velikega roparja, morilca, pohujšljivca, sovražnika božjih in človeških postav pravično kaznuje, potem ne spadate med nas možake, zato le pojte tja med — otroške objokance!

Moč „Zarje“.

Občudujemo pa moč „Zarje“. Ko je minoli petek svetovavec Wilfan v mestnem svetu pral sebe in svoje tovariše, ki so se bili umazali z demonstracijo za Ferrerja, prav takrat se je v tiskarni sukal stroj z „Zarjo“, ki je imela v uvodnem članku besede: „Katoliške tržaške Slovence mora biti takih poslancev naravnost sram!“ Če naši članki, se predno izidejo, tako skrivnostno telepatično* vplivajo, kako morajo prijeti tržaške politike še le potem, ko jih ti močje prečitajo in si jih s solzami v očeh k srcu vzamejo!

Politične vesti.

AVSTRIJA - { OGRSKA.

Naš državni zbor je zabredel v tako zagato: da se ne ve, kako se bo rešil iz nje. Krivi so pa temu največ Nemci in pa — vlada. Nemci so se smatrali za gospodarje Avstrije, oni mislijo, da bi brez njih Avstrija prepadla. V tem

*) Grška beseda telepatično znači: v daljavo delujoče.

Pride enkrat dan vstajenja,
vsi grobovi se odpro,
in takrat bo čas združenja,
ko dospemo vsi v nebo.“

Kako je ljubljanski knezoškof prišel v Ljubljano v šolo.

Po poti prisedejo se kaki štirje dijaki, ti so me zmir kaj popraševali, a jaz sem le molčal in se skrivaj oziral nazaj, če se Begunje še kaj vidijo.

Pot se mi je dozdevalo neizrečeno dolga. Ni me zanimala bistra Sava, tekoča ob poti, niti njive in travniki, niti različne vasi, popraševal sem le: „Bomo kmalu doli?“

„Vidiš, uni-le je ljubljanski Grad,“ pravijo dijaki, ko smo imeli št. Vid že za hrbtom.

„Kaj, ona črna in nizka hiša vrh hriba? Ljubljanci so pa res nemarni, da svojega gradu še ne pobelijo! Ko bi bili naša mati tukaj posestnica, pač bi take nesnage ne trpeli! Vsaj je naša hiša bolj bela, pa tudi majhno manj visoka!“ čudim se jaz v priprostosti svoje. Prišedši v Ljubljano držal sem se zmir očeta, da se ne bi zgubil med tako gnječo ljudi. Gospoda mi ni dopadla zaradi svoje čudne obleke, toliko bolj sem na zija na trgu nad tako množico vsakovrstnega blaga. Jaz bi bil ogledaval zmir naprej, toda očetu se je mudilo; radi bi me bili koj vpisali, da bi šli potem brž na dom in bi ne zamudili preveč delavnikov.

„Boš že še ogledal te ropotije, meni se mudi!“ govore oče in brž greva na stanovanje. Kakih

mnenju so pa Nemce tudi potrjevali skoro vse dosedanje, najbolj pa sedanja Bienenrthova vlada. Ponemčevanje, bodisi šol bodisi uradov, je v najbujnejšem cvetu. To očitno podpiranje nemških stremeljenj po vladi pa je odprlo oči Slovanom, ki zahtevamo z Nemci jednako pravnost. V Avstriji nočemo poznati več narodnostij dveh vrst. To vladno postopanje je povzročilo, da so združili avstr. Slovani svoje vrste in da so ji napovedali boj. Znano je našim čitateljem, kake vpehe je rodila obstrukcija naših in čeških poslancev pretečeno poletje. Res je, kar očitajo Nemci, da se ne more vsled obstrukcije razpravljati, o predlogih, ki bi donesli ljudstvu korist, toda to njih očitanje je hinavščina. Ali niso tudi takrat zastali taki predlogi, ko so Nemci obstruirali? Nemci dobro vedo, da proti Slovanom se v Avstriji ne da več vladati in da Slovani zahtevamo le to, kar nam gre po postavah, zakaj nam pa to odrekajo? Mi ne zahtevamo nič njihovega, oni naj nam le dajo, kar nam gre, pa bo konec obstrukcije.

In če je njim toliko na tem, da deluje državni zbor v korist ljudstva, zakaj pa izzivajo naše poslance s takimi postavami, kakoršne so sklenili v nižje, in zgornje avstrijskem, solnograškem in predarlsem deželnem zboru, s katerimi hočejo v teh deželah za večne čase vzakoni nemški jezik kot edini razpravni jezik? Če je Bienenrthovi vladi toliko za koristi ljudstva, zakaj predloži take postavbe, ki ne soglašajo s temeljnimi državnimi postavami, cesarju v potrjenje? Ravno potrjenje teh krivičnih postav je še poojstrilo položaj, vsled tega sta odstopila češka ministra dr. Začek in dr. Braf, in vsled tega je ne le med češkimi poslanci brez razlike strank, ampak tudi med češkim in sploh slovanskim ljudstvom v Avstriji veliko razburjenje. Na Češkem se vrše protestni shodi. Tudi državni zbor bo imel menda šele 9. t. m. zopet sejo, med tem delujejo le nekateri odseki. Vlada se trudi, da bi omogočila zborovanje češkega deželnega zbora. Toda jako malo upanja je, da bi se ji to posrečilo. Tudi „Slovenska Jednota“ bo sklenila protest proti sankcioniranju jezikovnih zakonov. Splošno je pa mnenje, da Bienenrth se ne bo več dolgo držal, preveč je že gresil.

BITKA PRI SALAMINI.

Pisali smo že v „Zarji“ pretečeno poletje, o nekem upornem gibanju med grškim vojaštvom. Povod temu gibanju je dalo nesrečno krečansko vprašanje. Otok Kreta spada namreč pod Turčijo, večina prebivalcev so pa Grki, ki bi se radi združili z Grško. Pozivljena Turčija pa seveda tega ni dopustila in se je že pripravljala na vojsko z Grško. Ta pa ni bila pripravljena. Vojaštvo grško vali krivdo za to na kraljeve prince, ki so poveljniki vojske. Nezadovoljnost med vojaštvom je toliko, da so morali principi položiti svoje časti in se je pred kratkim tudi govorilo, da bo odstopil sam kralj. Med tem pa, ko se je zdela zadnje dni, da se je vihar nekoliko polegal, so pa kar naenkrat sporočili listi, da se je uprlo nekaj mornariških častnikov pod poveljem nadporočnika Tybalda, ki so

šest dijakov je bilo že tu in enega mi zbere gospodinja za „štruftarja“; oče so kaj zadovoljni in ga poprosijo, naj mi on nakupi potrebnih bukev.

Zdaj se greva zapisat. Pred vratmi že stisnem klobuk pod pazduho, oče se odkaljšajo in potrkajo. Ali so se mi noge tresle stopivšemu pred tako imenitnega gospoda, trdo sem se poprijel očetove kamizole. Gospod ogleduje spričevalo od begunjske šole in me vpraša, ali znam kaj nemški? A namesto odgovora se skrijem za očetov hrbet; oče pripovedujejo, da nekaj znam in da naj me gospod le kaj pobara. Res gospod poprašja: Kaj se pravi, grem v šolo? Oče me primejo za roke in me potisnejo pred-se, pa migajo, naj srčno odgovorim. Jaz prestavim: „Gehen in Schule“ in si pokrijem s klobukom obraz. Tako je gorelo z mene, kakor bi bil na žerjavič stal.

Malo trda bo, fant bo moral kaj priden biti, če bo hotel, da ne zaostane,“ reče gospod pri odhodu.

Akoravno sem se pred šolo kaj malo bal — te besede so me vendar vsega poparile. Ljubljana ni me več zanimala, nič se mi ni ljubilo ogledavati, besede gospodove so mi vedno zvenele po glavi. Drugega dne oče odidejo, priporočivši me gospodinji in „štruftarju“. Spremiti si jih nisem upal, da se ne bi zgubil v velikej Ljubljani, a s solznim okom sem gledal raz okna za njimi.

Moj pomočnik mi da kupljene knjige, pogledam in, o strah in groza — vse nemške! Zvečer sem se že moral krščanski nauk učiti, da bom v šoli pri razlaganju že znal, kakor, je rekel „štruftar“, kojega sem moral vikati, akoravno še ni bil oženjen, kar me je kaj togotilo.

L I S T E K

Nagrobница.

(Iv. Tul.)

Pismo moje, angelj, nesi
tja na tihi mirodvor
in položi je k cipresi
ali pod zeleni bor.

Kogar ljubim, rad mu pišem
naj bo daleč ali ne,
dušo svojo mu narišem,
kakor pravi mi srce.

Kogar dolgo videl nisem,
bolj po njemu hrepenim,
kdor mi več ne piše pisem,
bolj za njega se skrbim.

Čim je večja pa daljava,
ki osebe tu deli,
bolj nam duša vztrepetava
polna teženj in skrb.

Pismo materi poslala
žalostna bi danes hči,
da pri nji bi žalovala,
ki že dolgo v grobu spi.

Šin spominja se očeta,
ki v Gospodu je zaspal,
rad bi kakor druga leta,
luč na grobu mu prižgal.

Milo jadikuje žena,
kar zapustil jo je mož,
in na svetu osamljena
mu sadi na grobu rož.

Tudi mož okoli tava
žalosten, pobit, potr, t,
duh njegov le k ženi vzplava,
ki pobrala jo je smrt.

Mati se po sinčku joka,
ki k nebesom je zletel,
oče tam za hčerko stoka;
ker edinko je imel.

Bratec sestro, sestra brata
rada videla bi še,
a zaprla so se vrata,
in zaman želi srce.

Morda tudi v božji njivi
spi že dušni Tvoj pastir,
ki Ti v skrbi ljubeznivi
je prinašal srčni mir.

V tihem grobu utihnilo
tudi ono je srce,
ki tako Te je ljubilo
in Ti lajšalo gorje.

Angelj, sliši, odgovora
čakal bodem pozno v noč.
odgovora z mirodvora,
upno tja k grobovom zroč.

Ko premagal me je spanec,
sem zasnal ta prizor,
da je božji mi poslanec
že prinesel odgovor:

Spoved, obhajilo, maše
duše v vicah tolaže
in na svetu duše Vaše
v lepih čednostih krepe.

se hoteli polastiti pirejskega arzenala. Na istem mestu, kjer se je pred več kot dvatisoč leti bila slavna vojska med Grki in Perzijanci, se je vnela pravcata vojna med uporniki in kralju udanimi četami. Uporniki so bili sicer kmalu premagani, vendar so povzročili precej škoda na nekaterih ladjah in potem ušli na neki torpedovki.

Ranjenih in umorjenih je bilo v tej bitki več mornarjev. Nekaj upornih častnikov so že vjeli, za Tybalda pa se ne ve še, kam je zbežal. Vlada hoče upornike milo soditi. Ta upor obsoja vse vojaštvo, pa tudi ljudstvo.

NOVICE.

n Poročil se je dne 28. okt. v Mirni na Dolenskem g. Emil Černe, posestnik in častnik v rezervi iz Tomaja z gospodično Amalijo Škarja iz Mirne. Bilo srečno! Ženin je daroval K 40.— za nabavo obleke ubogim učencem tamošnji ljudske šole. Lep in posnemanja vreden zgled! Černetova družina iz Tomaja je bila vedno usmiljenega srca do ubogih.

n Mohorjevih knjig letos še nismo prejeli, vsaj mi v Trstu ne. Toliko na znanje onim, ki jih je zapeljala notica v zadnji „Zarji“, kjer je bilo rečeno, da smo prejeli tam našete Mohorjeve knjige. One vrstice so hotele samo povedati, da je uprava našega lista prejela dotične knjige s prošnjo, da objavi, kakšne knjige se bodo letos dobile. Ko dosepejo knjige na posamezne družbine poverjenike, bomo to posebej javili v „Zarji“, pa tudi v cerkvah bodo to naznanili slovenski duhovniki. Pri letošnjem razpošiljanju je pa tržaško-poperska škofija skoro na zadnjem mestu, zato bomo morali najbrže še kaj malega potrpeti.

n Duhovne vaje v škofijskem konviktu je vodil mesto že napovedanega P. Avg. Widmerja, ki je bil v zadnjem hipu zadržan, podvodja celovskega semenišča P. Avg. Lamprecht. Dijaki so svoje pobožnosti lepo opravili in so prav zadovoljni.

n Tri krone podpore za „Zarjo“ nam je poslal somišljenik iz dežele z vprašanjem: „Zakaj ne opozarja „Edinost“ tržaške Slovence na slovenske pridige v Trstu, če se ji že ne zdi nevarno vabiti jih na italijanske gledišče predstave, saj slovenske pridige ne motijo prave pobožnosti?“ — Nas le veseli, da se je „Edinost“ s svojim hujskanjem proti cekvenemu jeziku tako zelo osramotila in da so naša izvajanja v tej stvari prejela obilo priznanja med našim zavednim katoliškim ljudstvom. „Edinost“ pa prosimo, naj nam še za tri Krone neslanosti napiše. Tako ima od „lobnega hujskanja“ dobro stvar vendar tudi gmotno korist.

n Ločitev duhov na državni gimnaziji. V zadnji „Zarji“ štamo: Koliko je vere in morale dandanes po gimnazijah, je obče znano, saj gledamo in se zgražamo dan na dan ob sadovih te nove, a za naš narod mrtve generacije. Mesto Trst gotovo v tem oziru ne zaostaja, saj sem nanese veter od vseh strani raznovrstnih elementov, a žalibog, da dobrih jako malo. Kakor v drugačem, je tudi v dijaškem življenju. Gimnazija je sicer nemška, a glede mnenih obiskovalcev je prava zmešnjava. Tu dobijo lahkoživega Italijana in resnega Nemca, vselega Hrvata in v največjem številu pa Slovence. Tudi glede veroizpovedanja je ista zmešnjava: jud, pravoslavni, protestant in katoličan, vsi poslušajo istega profesorja, vsi dihaajo isti zrak. Človek bi mislil, da ob taki razliki narodnosti in veroizpovedanja morajo biti posamezniki zavedni svoje narodnosti in svoje vere, saj ima zato tudi vsaka vera svojega posebnega veroučitelja.

Krščanski nauk torej sem se drgnil celi dve uri, pa nisem znal na pamet povedati 3. reci treh stavkov. Strašno se mi je pristudila nemščina, ker sem se tako težko učil, kako hitro so me pa navadili mati doma. Že sem se kesal, da sem v Ljubljano prišel, vsaj bi bilo vendar bolje krave pasti, zraven pa ukati in repo peči! Zvečer nisem mogel dolgo zaspiti, tiho sem jokal boje se, da bi me drugi ne slišali in se ne norčevali z menoj.

Tretji dan grem v šolo. Škornje osnažim, lase zmočim in ščešem, pa v suknjo zlezem, češ, danes bom pa že paradiral. S svetim strahom stopim v šolo, pa kako se začudim, ker so vsi ravno tako skakali in vpili, kakor doma — a ko mene zagledajo v dolge debelogumbastej suknji, zaženejo tak vriš, da mi je šlo vse skozi ušesa; brž me obsujejo, trgajo za suknjo, kriče, smejaajo se in me pehaajo od klopi do klopi; kar se eden spotakne, pade, drugi se zvali nanj in brž naraste živa kopica, pa počasi se vendar vse uredi.

Jaz sedem prav v zadnji klopi in debelo gledam bradatega učitelja, sedečega pri mizi. Dolgo je nekaj iz prav velicega papirja, bral, kaj, jaz nisem umel, le sem ter tje sem kako besedo vjel: Schule, Gasse, Kirche — kar prekamnil se nisem, poslušal z ušesi in ušmi, pa nič razumel — milo se mi je storilo in jokati bi bil, ko bi ne bilo v šoli.

Zdaj vstane učitelj in pripoveduje malo po domače, malo po ptuje, da bo včaske „Vorzuge“ (za me španske vasi) postavil za „musteršilarje“, in ti imajo nalogo vsacega nerednega zatočiti. „Tega pa v Begunjah ni bilo“ — mislil sem sam pri sebi — musteršilarji so torej takli, kateri smo doma imenovali bričke in smo jih s kamenjem obdarovali za njihovo bričkanje in tukaj bo mene imel tak pod komando, pa to sem mislil, povedati se ve, da si nisem predznil.

— Ne, temu žalibog ni tako. Bolj kot svoje učitelje verouka, poslušajo dijaki svoje profesorje, ki pa, ali so judje, ali pa jako mlačni katoličani, da jih ne imenujemo brezverce. Ako vedo, da je kdo izmed dijakov v dobri vzgoji in se nepokvačja, se ne ustrašijo, ga javno zasramovati n. pr. da gleda kot sranežljiva devica, ali da ga pita, jo s prav za njih primernimi imeni, n. pr. tepec in slično. Kako blagodajno to vpliva na druge dijake, najbolj na one, ki so katoličani, in to Slovenci, to si lahko vsak misli. Ni dolgo temu, kar se je en dijak Slovene drznil vpričo profesorja zasmehovati z raznobojniki svoje sošolce, ki so v katoliškem zavodu. To pač ni edini slučaj, ampak to se ponavlja dan na dan. In profesorji? Oni se smejejo in v sru gotovo tudi ploskajo — svoji vzgoji.

Z zasmehovanjem poštenih dijakov seveda drugi, ki v vzgoji uživajo popolno prostost, dobijo vedno več poguma in se počasi vtrjujejo v zasmehovanje tega, kar je najbolj poštenega in svetlega in se pogrezaajo v brezverstvo. Vest jih peče, da so bili tudi oni v katoliški vzgoji srečnejši, nego v blatu razuzdanosti. Največ teh zabavljadev in hujskadev je bilo po več let v katoliškem zavodu, ki jim je selaj tren v peti. Zakaj to? Ali ni to sama zavist, ker so drugi srečnejši od njih?

Da pa kdo ne bo mislil, da je to samo prazno govoričenje ali neosnovano obrekovanje, bom pa poleg dejarij navedel tudi vzroke, in sicer naj žalostuje samo en in glavni vzrok tega nazadovanja v verskem oziru med tukajšnjimi dijaki Slovence. Po večini so ti dijaki iz tržaške okolice. Njih starši hodijo vsak dan v Trst, in sicer matere prodajajo kako zelenjavo ali ovčice, očetje pa v trgovino ali v lukto. Sami nasebi in nevarno je, da morejo pri tem starši jako malo nadzorovati svoje otroke, ki so po cel telei sami sebi pripisani. Otroci se pri tem življenju navadijo na zlato prostost in če bi jih slučajno oče ali mati tuitan hotela povabiti, ne nareli to več posebnega utisa. Prvega temelja domače vzgoje torej ne poznajo. Ko pride čas, da pošljejo sina v stedijsko šolo — ostaja tudi po cele dni v Trstu, tako da uživa prostost od jutri do večera. Nivaje že izza mladih dni prostosti, se v mestnem ozračju kmalu okuži in niti še ne konča nižje gimnazije, ko že ne pozna več nikačega srana, zamorjen je od velikega nesnane slane, še predno se je razovel. Ni čudja torej, če se kot tretje- ali četrtotilec že vpiše v plešno šolo in če mora v šesti šoli onemogel zapustiti svoje študije.

Zadnje čase, ko smo tej generaciji tu pa tam dokazovali, da to ni prava pot in da se s plesi ne rešuje narodnih načrtov, so ti ranjeni zagnali strašen vik in krič, in to seveda zoper sošolce, ki so z njimi ne strinjajo. Naši dijaki so se pa na drugi strani zelo začeli zanimati za katoliško gibanje in neustrašeni odgovarjajo „prijateljem“ z levim obnašanjem. Nastal je tako nekak zil med našimi, za dobro vnetimi dijaki in med nasprotniki. Treba bi bilo torej, da bi se ta zavod (konvikt), ki nasprotnikom že sedaj toliko preselja, še razširil in nudil večjemu številu dobromislečih dijakov podpore. Čujemo, da se bo tudi tako zgodelo, in na ta način bi potem prišli naši dijaki do nekake premoči, ki bi s časom potegnila za seboj tudi one še nepokvarjene brezbrizneže, ki so sedaj zamorjeni od splošnega srnada in gnilobe.

n Goriška politika. Goriški „Eco del Littorale“, glasilo laške ljudske stranke je prinesel dne 21. t. m. iz peresa nekega sotrudnika, ki

„Popoldne prinesite „šprahlere pa rehnem!“ s tem nas pusti gospod učitelj domu. Tu pa je zopet trpela suknja, če sem se bolj hudoval, bolj so mi nagajali. — „Suknjo pri miru, če se mi bo „strgova“, jo bote vi „pvačali!“ Pri teh besedah nastane nov smeh: „strgova, pvačali“, ha, ha, ha, kričalo je vse okrog mene; mene je bilo sram, pa tudi jezen sem že bil: „Tačele“ žabovce, kar „čele“ ob tla vas pomečem!“ zavpijem, a zadoni mi okrog ušes zopet nov smeh. Ker vidim, da ni drugače, začnem teči, divji trop za menoj, kakor kopa psov za zajcem. Po dolgem diru se vendar vsi pogube, jaz se malo oddahnem, pogledam krog sebe, pa o strah in groza, nič si ne morem spomniti, kje da sem. „Na, zdaj sem pa zašel!“ in spustim se v jok tako mil, da bi se moral kamen ljubljanskega tlaka usmiliti. Počasi grem nazaj po poti, kjer sem dirjal, ogledujem in ogledujem, pa kaj, ker so vse hiše enake in se druga druge drže! Po dolgem pridem vendar pred šolo, tu sem se že malo spoznal, kajti iz stanovanja pred šolo sen prišel že večkrat, pred so me pa oni nagajivci zmotili, da nisem pazil, kam grem. „Ali si bil mar že zaprt“, dražijo me zato pozno domu prišlega z mano stanujoči dijaki, a ko jim povem, kakošno se mi je zgodila, se mi pa še ti smejaajo na vsa usta, kar me prišili zopet k novemu joku.

Popoldan grem zopet v šolo s trdnim sklepom, molčati na vse nagajivosti. Res v šoli sedem v klopi in se ne zmenim za nobene zabavljice. Učenik pride in zopet razlaga, pa večidel le nemški — meni je prihajalo dolgočas in potreben sem bil iti vnu. Kar meni nič, tebi nič vstanem in jo maham proti vratom. Učenik me je gledal, součenci so me zijali — a jaz nisem vedel zakaj? „Osli ste vsi“, sem si mislil sam pri sebi. Učenik začne nekaj vpiti, samo beseda „zuruk“ mi je bila znana; nikakor mi

se skriva pod pseudonimom „Ape“, trezen članek, ki je v mnogem zelo sličen izvajanjem „Zarje“ glede združitev obeh katoliških klubov v goriškem deželnem zboru. Tudi „Ape“ trdi, da imajo katoličani zdaj večino, da so torej pogoji za skupno nastopanje zelo ugodni: katoličanom bi spadal seveda zdaj tudi predsednik, ki ga je do zdaj volila neka liberalna navidezna večina. Ker je članek pisan res v duhu miru in sprave, pričakujemo tudi od drugih prizadetih činiteljev sličnih glasov, da bi se vendarle enkrat uresničilo želja goriških katoličanov in dežela otrsela starega liberalnega jarma.

Andrej Gabršček, voditelj liberalne četice na Goriškem, priobčuje v goriškem „Gazetino Pololare“ odprto pismo na poslance, posebno laške, v deželnem zboru, v katerem trdi, da je on res liberalce (saj smo znali) in izjavlja, da njegova zveza s Faiduttijevem klubom je imela le namen, da se odborniška mesta razdelijo pravično po številu poslancev raznih klubov. Le za to razdelitev da je imel njegov klub kompromis z laškim katol. klubom ne pa v večelnih vprašanjih.

Slične trditve smo slišali tudi od krogov, ki spadajo v laško ljudsko stranko.

Menimo: ako bo vlada po parlamentarnih običajih imenovala predsednika iz katoliške večine — in to bi bilo edino parlamentarno, tedaj ne bo že itak več Pajer predsednik in odborniška mesta se bodo mogla pravično razdeliti.

Če pa pride Pajer zopet na predsedniški stol, tedaj naj katoliška večina enostavno zapusti zbornico.

n Ferrer v vedno lepši luči. Ministrstvo Maura, ki je Ferrerja obsodilo v smrt, je padlo in na njegovo mesto je stopilo liberalno ministrstvo. Liberalni španski vojni minister general Luque je izjavil, da je ministrstvo Maura v barcelonskih izgrelih prepočasi postopalo in ni upora s potrebnim odločnostjo zadušilo. Luque pravi, da je bil Ferrer postavno in po pravici obsojen. Pravkar objavljeni akti procesa dokazujejo, da so vse priče in dokazila zadostno pokazale krivdo Ferrerovo in sicer ne kot razširjavca idej, marveč kot dejanskega voditelja barcelonskega upora. Razprava je bila javna in se je obsodba enoglasno sklenila. Cilvilno sodišče ni smelo soditi Ferrerja, ker revolucije spadajo pred vojno sodišče. Maura vlada se je zoper postavo pregrešila s tem, da mu je dala na razpolago proti postavi zagovornika in ni na postavno določen hitri način kazni izvršila takoj po obsodbi. — Tako se je izjavil liberalni španski minister. Bog vedi, ali bo „Edinost“ to izjavo objavila. To bi morala storiti, da vsaj dslom popravi vse one laži, s katerimi je pitala svoje čitatelje. No, tega ne bo storila, ker bi bilo za njo presramotno.

n Kaj je Ferrer zakrivil? Zdaj je španska vlada izdala sodnijske papirje v razpravi proti Ferrerju. Iz teh aktov je razvidno, kako pravilno se je postopalo in se ni pustila niti najmanjša stvar brez dokaza. Vse se je moralo dokazati s pričami. Veliko prič je izjavilo, kako je Ferrer pozival k požigu in umoru, umorjenih pa je bilo nad 250 oseb. Zdaj je „Edinost“ popolnoma razkrinkana, kakšno barabo da je zagovarjala.

n Via Francisco Ferrer se bo zvala v Gorici dosedanja semeniška ulica, v kateri stoji bogoslovno semenišče. Tako je sklenil mestni svet goriški. Niti v Parizu niso hoteli po Ferrerju nazvati nobene ulice, goriškim mestnim očetom pa se je zdelo potrebno na ta način proslaviti spomin barcelonskega morileca. Goriško semenišče se pa radi tega vendarle ne bo porušilo.

n N. D. O. v Ajdovščini. S kako samozvestjo je naznaval dr. Mandič svoje zmagozno pohode v Ajdovščino. Fabriško delavstvo je zbral pod svoje peruti, uprizoril štrajk, šipe

ni hotelo v glavo, zakaj da učenik tako vpije, v šoli, kakor so k večjemu oče doma nad volom vpili, kedar je preveč daleč zavozil, no, pa jaz sem bil že pri vratih in smuk vnu. Počasi pridem nazaj ne vede, kaka vihra me čaka. Komaj stopim v sobo, že zavpije učenik: „Alo, pojdi sem! Ali me nisi zjutraj poslušal, ko sem rekel, da mora vsak prositi, kdor hoče vnu? Ti, kmečki zarobljenec ti! Zakaj nisi šel pred nazaj, ko sem ti veleval? Ali meniš, da tukaj krave pasemo, kmečki butec? V kazen boš do konca ure klečal in za jutri mi boš „das zweite Schulgesetz“, veš, kaj se to pravi, drugo šolsko postavo, „zehnmal“, to je desetkrat spisano prinesel! Zastopiš, zehnmal das 2. Gesetz!“ Pri teh besedah prime mene, ki sem se tresel, kakor kaplja na veji, za uho in me polje na klečalo. Učnikove grozne besede pa čehljanje po šoli me je vsega zmotilo, komaj sem vedel, kaj se z menoj godi. „Kmečki butec“ mi je donelo po ušesih — oh, ko bi oče vedeli!

Čala večnost se mi je dozdevala, predno je konce uri pozvonilo. Učenik me še malo ozmerja in ves osramoten grem med norčevajočo se drhalijo domu. Ne bom več popisoval, koliko sem moral pretrpeti zaradi te prve kazni, zmirl pa mi bo v spominu pričetek, mojega študentskega življenja. Le čudim se, da nisem bil tudi jaz žrtva tej ponemčevalnej metodi v šolah, ki ni drugega kakor morjenje duha in telesa, ki toliko sicer bistrih glav odvrne od učenja in torej od omike. Lahko in s prepričanjem smem reči, da je ta nenavna sistema slovenskemu narodu duševno umorila veliko njegovih udov, ki bi mu bili kiné in pravi studenci blagostanja in olike. Pa kaj se hoče, Boga hvallimo, da vendar ljudje spoznavajo škodljivost takega nenavnega učenja in da se od dne do dne zmirl bolj odpravlja iz domačih naših šol. Konec.

so žvenketale, revolverji pokali.... Sedaj pa nam poročajo iz Vipavskega, da je začela Mandičeva zvezda bledeti tudi v Ajdovščini. Konzum neče prav iti, delavci so se pa tudi naveličali plačevati doneske, dvomiti so začeli nad edino zveličavnimi nauki tržaškega preroditelja. Kdaj boš pa tu, tržaško delavstvo, odprlo oči!?

„Množica se na n s nili“. Najstrastnejši pristasi N. D. O. nam zatrjujejo, da bi izstopilo najmanj dve tretjini udov, ako bi se mogli prepričati, da vlada v tem društvu protiverski duh. Ti pristasi pa niso doktorji, ampak delavci. Odstopili so od socialistov edino radi tega, ker tam so jim napadali vero. Tako bi tudi tu storili v enakem slučaju.

Mi smo ponovno opozarjali na govore predsednika te organizacije, ki so bili mnogokrat v velikem nasprotju z nauki naše vere, opozarjali smo že večkrat na protiverske članke, v glasilu tega društva. In razobešanje te črne zastave ob smrti tolovaja Ferrerja — niso li to zadostni dokazi, v kakli vodi plava ta organizacija? S čim morejo še slepiti delavce, da ne vidijo protiverske poti, po kateri hiti ta organizacija v družbo sovražnikov — vere?

n Da ni pokalo — so hoteli izjavljati vsi aktivni kandidati za politično vodstvo tržaškega slovenstva. Dr. Wilfan je na nedeljskem shodu to slovesno potrdil vpričo Dr. Rybára. Bali smo se za čast moške besede Dr. Rybára, da bi tudi on rekel, da ni „pokalo“, kakor se sedaj označuje razvoj ali razdvoj tržaške slov. politične stranke „Edinosti“. Nekako bolešno se je nasmehljaj Dr. Wilfanovemu slovesnemu zatrjevanju edinosti in ploskanju občinstva. Je pač postal mož! Resnice ni hotel kvariti. Kaj pač more, če je „pokalo“? Ni vsemogočen za preprečenje „pokanja“. Dovolj časa je to spretno z „limanjem“ preprečeval. Dr. Brašič ni istih mislij v tem oziru. Kaj čudnega, če odloži Dr. Rybár vse časti? Vršil je vestno tekočo narodno dolžnost.

n Izraz „poka“ ne označuje lepo sedanjega razvoja ali razdvoja „Edinosti“. Da smo v dobi razvoja ali razdvoja, tako je pritril Dr. Wilfan besedam nekoga izmed poslušalcev na nedeljskem shodu, ko je hotel ta „konstatirati“, da je značilno, da niso tudi drugi Slovenci pozdravili tega protestnega shoda v naglici je bilo to izgovorjeno, zato pa odkritosrečno. V tem je bil označen tudi vzrok picle udeležbe tako važnega protestnega shoda proti germanizaciji na železnicih. Ni edinosti v narodnjastvu, ker smo „v dobi razvoja“!

n Gonja proti „Edinosti“. Ta-le naslov bremo zdaj v „Edinosti“ pogosto. Milo toži, da svatijo slovenski duhovniki svoje vernike pred „Edinostjo“, da ji ne priznajo več ne na priznici, ne na shodih Marijine družbe in da so jo spravili celo kapucini (oj strah in groza!) v Sv. Križu na Vipavskem na indeks. Sama sebi laže, da se ljudje zgražajo nad takim postopanjem in da bo to le škodilo sveti veri. Svojim privržencem bi hoteli dopovedati (kakor se je tudi v političnem društvu razpravljalo), da izvirata ta gonja od nemškega škofa, ki bi hotel uničiti našo narodno stvar. Naj se „Edinost“ tolaži, kakor ve in zna, to nas nič ne briga, samo ljudstvu naj ne laže tako nesramno. Resnica, ki bi jo morala povedati, se glasi: S Ferrerjem smo se očitno pokazali kot svobodomiselnici in sovražniki krščanstva, zato pa je zdaj sveta dolžnost slovenske duhovščine, da javno svari vernike pred takim listom. Zato ni treba nobenega nemškega škofa, ker bi moral pod vsakim slovanskim škofom biti prav tako. Ves „odium“ (sovražstvo), ki izvira iz te „gonje“, sprejme slovenska duhovščina rada na se, ker postopa samostojno v svesti si svoje dolžnosti.

n „Edinost“ ni proti veri? Ob času Ferrerjeve usmrtnice so pozabili na svojo taktiko počasnega in skritega zastrpljevanja z brezverstvom. Ko osebe, ki so po svojem poklicu dolžne svariti ljudstvo pred čitanjem brezverskega časopisa, ljudstvu kažejo to skrito brezverstvo, se ljudje okrog „Edinosti“ zgražajo nad tem in se sklicujejo na sodbo čitajočega občinstva, češ kdaj smo pisali „proti veri“? Česar po določenem načrtu ne smemo in ne morejo, pisati v narodnih člankih, ker ni še čas zato to hočejo doseči s podlistki. Tu dajejo duševne hrane za one, ki se ne zanimajo za politične dogodke in za strankarsko-našelne boje naše domovine. Ženstvo in mladina, ki vidi v „Edinosti“ evangelijsko resnico, se hrani s temi podlistki. Pred kratkim časom je prinesla „Edinost“ v podlistku spis češkega pisatelja Macharja, ki je znal kot najhujši nasprotnik ne le katoliške cerkve, ampak tudi krščanstva samega. „Strap iz Judeje“ imenuje krščanstvo, nauk samozatajevanja! Proti krščanstvu kot takemu velja ves njegov boj in za oživiljenje grškopoznanskega naziranja o človeku. V tem svojem sovražstvu do krščanstva je bil dosedaj celo med svobodomiselnimi čshi osamljen. In celo veliberalen celjski „Narodni dnevnik“ z zažudenjem piše, da je pričela „Edinost“, ki se pridružuje samo na „absolutno narodnost“, objavljati spise tega brezverskega pisatelja! Ferrer se proslavlja kot mučenik svetnik - protikrščanski, Machar uči kot učenik - protikrščanski, „Edinost“ se pa pridruša, da ni proti, krščanska in da ni „proti veri“! — Ni proti Ferrerjevi veri v bodalo in ne proti Macharjevi veri v človeka brez „strupu iz Judeje“! Je torej za vero!

n Kedo piše članke v „Edinosti“? „Edinost“ piše: „Tudi uredništvo „Edinosti“ ve povedati za našete vsakovrstne članke, ki jih je dobivalo iz njenega (— gospe Karle Ponikvar namreč —) spretnega parasa“.

n „Zarja“, pobožnost in „Edinost“. Prijatelj iz mesta nam piše: Da je „Zarja“ katoliško glasilo Slovencev in Trstu in Istri, nam potrjujejo vsi po misljenju ji sorodni katoliški časopisi po vsej Sloveniji. Isto potrjujejo tudi nji nasprotni listi, ker so prav radi tega proti njej v lepem soglasju z drugimi nekatoliškimi listi. Ker je tedaj katoliški list, se mora zanimati in se v resnici tudi zanima za katoliško vero in pravo pobožnost med ljudstvom. Ker je pa tudi političen list, nam mora tudi politiko v krščanski luči osvetljevati. Piše, kaj je v tem pogledu zdravo in dobro, a kaže tudi, kaj je nevarno, gnilo, hinavsko, slabo. K temu poslednjemu daje žal obilno priložnosti in potrebe tržaska „Edinost“. Ker prinese ta list dan za dnem več ali manj slabo berilo, mora „Zarja“, ker izhaja še le enkrat na teden, teden za tednom to berilo razsvetljevati in po potrebi grajati. Ta graja ni le za kratek čas, ne posledica kake bojaželjnosti, ni kako neprevidno motenje miru in slege, ni izbruh zasebnega maščevanja, tudi ne iskanje zasebnih zmag ali stremiljenje po kaki nečimernosti. Vsega tega nič, ampak prava potreba je ljudstvo pred škodljivim berilom svariti in zaslepljenost spravljati na pravo pot. Morda se zdi komu tako delo otroško, smešno ali naivno, je pa vendarle potrebno. — Da ima „Zarja“ res tak plemenit namen, nam potrjujejo vsi res katoliško misleči ljudje, v prvi vrsti slovenska duhovščina, kateri je pobožnost ljudstva prva in pred Bogom strogo zapovedana briga. Tiste pobožne duše ki v „Edinosti“ ne vidijo svoje nasprotnice, so nevedne. Take duše so pa tudi krive hudobije, ker ne zaupajo in verjejo svoji domači slovenski duhovščini.

n Velik mladeniški tečaj, katerega smo že omenili, se začne v Ljubljani jutri v nedeljo dne 7. t. m. Trajal bo 14 dni.

n Novi župan v Piranu je postal na mesto nedavno umrlega Dr. Bubba g. dr. Almerigo Ventrella.

n Na dan sv. Justa je bila v stolnici slovesna poveljalska maša, ki jo je daroval naš prevz. g. škof. Slavnostni govor pa je imel jezuit č. o. Mazza.

n Obasil se je v javnem ljudskem vrtu na praznik sv. Justa zvečer neki težak po imenu Peter Seriau. Star je bil 54 let.

n Sežiganje mrličev v Avstriji ni dovoljeno. Neka taka družba za sežiganje mrličev v Pragi je prosila avstrijske oblasti, da bi smela sezidati peč za sežiganje mrličev, pa njena prošnja je bila povsod odbita.

n Z drugega nadstropja je skočil v sredo neki Henrik Rella, star 48 let, stanujoč v ulici S. Francesco. V smrt ga je baje guala nesreča, da je bil na obeh očeh slep. Komaj so ga prepeljali v mestno bolnišnico, je revež umrl.

n Slovenskega za njega narač ali geometra imamo sedaj v Trstu, kjer se je nastanil kot civilni geometer g. Kristo Pertot.

n Zaniniv pojav. Iz Kormina pri Gorici poročajo, da je bil tam 20. minotega meseca nek 16 letni fant iz Italije, ki je čutil vodo pod zemljo in znal tudi povedati, v kakšni globini se naide voda. Vsakikrat je prav pogodil. Deloma je čutil vodo že sam na sebi, ali pa le s pomočjo palčice. Take palčice da morajo biti leskove, ali vrbove in na enam koncu razklane. Fanta, ki se piše Antonio Rosa, in ki dotedaj ni bil v Korminu, so pripeljali na tamošnje dvorišče barona Losatellija. Na gotovi točki se je ustavil in vskliknil: Čutim vodo. Nato je povedal globoko 33 metrov. V resnici je bil en meter stran od kraja, kjer je pred 20 leti stal vodnjak, globok 30 metrov, ki so ga pa vsled nalezljive bolezni legarja (tifusa) zaprli. Peljali so fanta še na tri druge kraje, kjer je tudi čutil vodo v različnih globlinah. Inženirji, ki so vse tiste kraje že premerili, so izjavili, da se ni fant prav nič motil. Fant sam pravi, da vodo čuti, pa da ne povedati, kako; zdi se mu, kakor da bi ga kaj pretresalo. Globino pa da čuti po palčici, ki jo drži v rokah. Fant čuti tudi, ali je voda stalna ali tekoča. Posebna komisija bo fanta preiskala; ž njim sta bila tudi dva zdravnika. Take ljudi, ki s pomočjo palčice prorokujejo, imenujemo z grško besedo rabdomante, to se pravi prorokovavce iz palčice. Stvar se bi zdela komu lahko kakor ena eoper-nija ali bolje rečeno vedeževalstvo s pomočjo hudobnega duha. Čudni pojavi so to res, vendar ni še potreba hitro misliti, na kak nad-naraven vpliv. Če se palčica nagiblje k vsaki vodi vedno in povsod enako, potem je to go-tovo naraven pojav in se to ne more imenovati vedeževanje, če bi pa kazala samo to, kar ho-če vedeževalec, potem je to pravo vedeževanje, ki je katoliški nauk prepoveduje.

n Za mesec vernih duš smo preskrbeli svojim čitateljem lepe nagrobnice-razglednice po 6 vin. in nagrobnice-spominčice za mo-litvenik po 4 vin. Ob tej priložnosti opozar-jamo še na lansko „Nagrobnice“ po 6. vin. in „Pomoč dušam“ tudi po 6. vin. — Vse to se dobiva v prodajalni katoliškega tiskovnega društva v Trstu via delle Poste 9.

n Slov. kat. akademsko tehnično društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na svojem prvem obnem zboru dne 29. okt. t. l. za zimski tečaj sledeči odbor: Predsednik tov. stud. med. Ljudevit Kramberger, podpred-sednik cand. iur. Ivan Brozovič, tajnik stud. iur. Janko Koser, blag. cand. iur. Miko Ober-man, knjižn. stud. iur. Janez Leskovec, go-spodar stud. iur. Anton Kolre, odb. nam. cand. iur. Ivo Česnik.

n Porotno sodišče v Gorici. Jesensko za-sedanje porotnega sodišča v Gorici prične z 29. novembrom t. l.

n V mariborsko kaznilnico so odpeljali onega Nanuta iz Št. Andreža, ki je bil za-radi umora svoje ljubice obsojen v smrt na

vešalih, a je bil pozneje pomiloščen na 10 let ječe.

n Goriški brivci so se dogovorili z de-lavci za sledeči delavski urnik, ki je stopil v veljavo 27. oktobra: Od 1. aprila do 30. sept. od 7. ure zjutraj do 8. zvečer; od 1. okt. do 31. marca od 8. zjutraj do 7. zvečer. Brivnice bodo ob praznikih, ki padejo na ponedeljek, ves dan zaprte. Ako pa pade praznik na soboto, tedaj bodo brivnice za-prte v nedeljo ves dan.

n Goriška kršč.-soc. zveza je začela zo-pet z rednimi predavanji v „Centralovi“ pred-dvorani, kjer je bil prej kinematograf. Prvi je predaval minolo sredo ob 8. zvečer dr. Dermastia o draginji živil. Somišljeniki, agi-tirajte za obilno udeležbo.

n Sv. misijon so imeli minoli teden v Št. Andrežu pri Gorici. Vodili so ga č. oo. jezuitje. Udeležba je bila ogromna. Sklep je bil v nedeljo pop.

n Deželni glavar dr. Rizzi pred cesarjem. Te dni je bil dr. Rizzi vsprejet v avdienci. Poročal je vladarju o gospodarskih razmerah v Istri. Sporočil je, da se velikanska gradbena dela za preskrbljevanje Istre z vodo začno v najbližjem času in da se pripravljajo tudi ak-cija za povspesevanje prometa tujcev. Cesar je vsprejel to sporočilo z zadovoljstvom ter je poizvedoval z živim zanimanjem o stanju narodnostne sporazumne akcije v Istri. Ko je dr. Rizzi odgovoril, da sta obe narodnosti pri-pravljene za sporazum, je izrekel vladar svoje zadoščenje na tem.

n Bik nasadil gospodarja na roge. V ne-deljo popoldne je pasel posestnik Jožef Lah iz Mal. Vidma na Dolenjskem živino blizu doma. Naenkrat se je enoletni bik zaletel od zadej vanj, ga podrl na tla, nasadil na roge in ga vrzel nazaj, da je priletel na glavo in roke. Nato ga je še z rogovi zbadal, dokler ga niso drugi ljudje rešili. Moža so prepeljali v bol-nišnico v Novo mesto, kjer je v terek zjutraj umrl.

n Velika nesreča na lovu. V Št. Vidu pri Zatičini se je v terek loven Kutnarju po ne-sreči sprožila puška in je strel zadel njegovega prijatelja Antona Kovačiča, posestnika in go-stilničarja v Štoriju pri Št. Pavlu, tako nesrečo v zadnji del telesa, da je ranjenec kmalu potem umrl.

n Ljubljanski rotovž ali magistrat je zgo-dovinsko imenitna stavba, ki se je začela zi-dati leta 1717. pod vodstvom graditelja Ma-čeka. Ljubljanski mestni svet je sedaj nemodro sklenil, da se ima ta stavba podreti. Pametni Ljubljančani niso s tem nič kaj prav zadovoljni in protestirajo proti temu občinskemu sklepu.

n Kako so izdelani moderni zrakoplovi? Dandanes so počeli ljudje že skoro po vsem svetu letati po zraku. Oglasilni smo se celo mi kasni Avstrijci, kaj se ne bi drugi. Zrakoplovi so na raznih krajih sveta različno sestavljeni. Najprej je treba ločiti med baloni in letalnimi stroji. Tudi baloni niso vsi enaki. Baloni, kakoršne je začel izdelovati nemški grof Zeppelin, so trdi. Dolgi so in imajo obliko smodke ali cigare. Ogrodje ali rebra balonova so iz lahke kovine, ki se imenuje aluminij. Čez ta rebra je npr.eta svila (žida) narezana s posebnim lepi-lom, da ne more plin ali gas iz balona. V ba-lonu je lahek plin, ki naj vzdržuje balon v zraku. Zeppelin je vredil svoj balon tako, da obstoji iz mnogih med seboj ločenih celic, kar je pač zelo pametno, ker če se en del poškodva in začne uhajati plin, je balon vendar še dober za vožnjo, ker ostane v ostalih delih še ves plin. Če bi bil balon iz enega samega prostora, bi takoj tresnil na tla, če bi ušel plin iz njega, kakor se je zgodilo francoskemu vojnemu zrakoplovu „Republique“, ki je nedavno pal na tla in ubil štiri oficirje, ki so se bili v balonu peljali. Nekateri baloni se imenujejo poltrdi. Balon nima trdih šibic, ki bi ga držale napetega pač pa ima pod seboj nek železen oder, ki brani, da se ne balon skrči, če uide plin iz njega. Takih balonov je največ na Francoskem. Nemški major Parceval pa je končno napravil po-polnoma mehke zrakoplov, ki nima nič trdih kosti. Če gre torej plin iz takega balona, je balon potem kakor kaka prazna vreča. To je res sitno, ker ni možno takega balona voditi potem kakor se bi hotelo. Vendar ima tak zrakoplov to dobro, da se da lahko spraviti in prepeljati na navadnem vozu, kar seveda pri drugih zrakoplovih ni možno. — Vsega kupaj je danes na svetu 33 balonov v vojni službi, nekateri se še le izdelujejo. V prihodnji veliki vojni bodo imeli zrakoplovi gotovo že velik pomen. — Čisto nekaj drugega kakor baloni so pa letalni stroji. Ti so težji kakor zrak, vzdržujejo se v zraku samo z letanjem in gi-banjem svojih perutnic kakor ptice. Letalni stroj Francoza Blierota je dolg sedem in pol metrov, širok pa sedem metrov. Stroj, ki goni perutnice, ima 80 konjskih moči. S takim letalnim strojem je preletel Blierot iz Francoskega čez morje na Angleško. Drugi krat je preletel 41 kilometrov dolgo črto v višini 40 metrov in si priboril nagrado (premijo) v znesku sto tisoč frankov. Tudi letalni stroji se bodo dali porabiti v vojni, v marsičem še bolj nego ba-loni, ker ne bo nanje tako lahko streljati, kakor na balone. Blierot pride kmalu kazat svojo ma-šino na Dunaj.

n Iz Trsta v London se bo možno prepeljati v 36 urah in 38 min. če bo imel kdo veliko silo in precej okroglega v žepu. Brzovlak, ki odhaja iz Trsta, državni kolodvor, ob peti uri pop. in prihaja malo po šesti uri zjutraj v Mo-nakovo na Bavarskem, ima takoj zvezo tudi še naprej na Nemško in Belgijsko do Ostende. Ta proga bo v zvezi z brzoparniki v Dalmaciji, Aleksandrijo in Carigrad.

n Samonemški Dunaj? Vsem Dunajčanom se vendar še ni pamet zmešala. O mržnji hiper-nacionalnih Nemcev do Čehov in Slovanov, ki bivajo na Dunaju, piše znani „St. Angela-Blatt“: „Del fanatičnih nemških nacionalcev in radi-kalcev se boji, da bi se Dunaj in okolica ne po-čehila, ker imajo Čehi na Avstrijskem nekaj svojih šol. To je pač nespametno in pretirano. Kaj počne nemški „Schulverein“ za otroke nem-ških uradnikov, ki bivajo v nemških pokrajina-h? Ali ne ustanavlja nemških privatnih šol? Komu bo padlo v glavo in kdo bi dolžil Nemce, da hočejo ondi dotično pokrajino ger-manizirati? Ali je zločin, če imajo češki starši iskreno željo, da bi se njih otroci izobraževali na podlagi materinega jezika? „Pustite mi Čehe na miru!“ je zaklical nekoč dunajski župan. Najbolj žalostno pa je, da se teh narodnostnih pretiravanj udeležujejo tudi verni katoličani — in sicer vzgledni možje — da, celo katoliški duhovniki!“

n Krvav čin v levovi kletki. Sv. Oče papež Pij X. je bil prejel od abesinskega cesarja Menelika v Afriki v dar en lep par levov, sameca in samico. Prav sedaj, ko bi imeli za-četi v levovi družini dnevi veselja in neskalje-nega družinskega miru vsled poroda treh lušnih mladičev, se je pa odigral v kletki krvav drama. Kmalu potem, ko je Levinja zvalila svoje tri mladiče, je nastal po noči med njima dvema hud tepež in v jutro, o groza: enega mladiča sploh ni bilo, nikjer več najti, ker ga je oče snedel, ostala dva pa sta bila vsa po-mandrana in sta kmalu potem poginila. Ne bi tega niti omenjali, če bi ne bil sv. Oče obljubil darovati enega teh mladeničev dunajskemu mestu, ki ostane zdaj brez papeževega daru.

n Milijone so pokradli. Pred par leti je obljubljala francoska vlada, da bo dobila iz oropanih cerkev in samostanov tisoče milijonov, ki da jih bo potem porabila v zboljšanje de-lavskih razmer. Zdaj pa prihajajo naravnost grozne sleparije na dan. Francoski vladni vi-soki uradniki so oropali cerkve in samostane, denar pa spravili večinoma v svoj lasten žep. Časopisje se zdaj največ peča z veliko golju-fijo, ki jo je izvedla vlada ob razporedaji ve-likanskega samostana kartuzijancev „Grande Chartreuse“. Poslopje in zemljišča tega o-gromnega samostana so cenili na 5 milijonov frankov, tovarne, v katerih so bili menihi izdelovali fin liker, pa na 8 milijonov. 13 mi-lijonov bi bilo torej po pošteni poti moralo priti v državno blagajno. In zdaj po dobrih štirih letih vladnega gospodarstva s tem nekda-j tako evetočim samostanom, ni mogel vladni uradnik pokazati nič drugega kakor dobrega pol milijona premoženja in — nekaj nad pet milijonov dolga. Toliko so poželi francoski svo-bodomisleci. V svoji veliki bolnišnici so bili vzdrževali menihi do 4500 bolnikov z letnim stroškom 80 tisoč frankov, lanskega leta pa je sprejela vlada v isto bolnišnico samo pe-t-najst bolnikov, za katere pa naj povrh vsega še prizadete občine plačajo nič manj ko 40 tisoč frankov oskrbnine. Občine so se uprle in tako je prišla vsa ta nečedna stvar pred sodnijo. Javnost je zelo razburjena. Ljud-stvu se odpirajo oči, ker vidi, komu je zaupalo postavodajo v državnem zboru. Počasi bo za-čelo voliti svoje poštene krščanske možje in prišli bodo tudi za francoske katoličane boljši časi.

n O katoliških usmiljenih sestrah piše „Jour-nal de medecine“ iz Bordeaux-a, da je izmed 36 sester, ki so se udeležile izpraševanja zd-avniškega kolegija, 16 dobilo red „dobro“, 20 pa red „prav dobro“. Po izreku njihovih izpraše-valcev imajo globoko znanje o anatomiji, psi-hologiji, higieni in kirurgiji. Izpraševalna ko-misija se je čudila znanju teh žensk. Čujmo, kaj piše pristni socialist Pinguier v „Combat“: Svoje dni je bil administrator bolnice v Saint-Quentens in se je kot tak zavzemal za popolno laiziranje bolnice. Piše namreč: „Vsi bolniki, bodisi katoliki, protestanti, svobodomisleci ali prostozidarji imajo isto potrebo, bolnišnice sestre se žrtvujejo za vse na enak način. Zato je tudi namen bolnice popolnoma dosežen. Vprašanje je samo glede stroškov. To pa je brez po-mena; glavno je to, da je potrežba v bolnici na glede na verstvo nepristranska“. In to je tudi v resnici. Ta socialist je imel pač enkrat pogum, povedati resnico.

n „Ljudska zveza katolikov v Italiji.“ Tako je ime organizaciji katolikov v Italiji, ki je pod vladanjem sedanjega sv. Očeta sprejela obliko nemškega „Volksvereina“. S početka ni šlo vse tako gladko, le težko so se Italijani privadili novi obliki, ki zahteva strogo disciplino. Zdaj gre pa izdatno na bolje. Papežev državni tajnik priznava v svojem zadnjem pismu naslovljenem na društvenega predsednika Toniolo, da je društvo do zdaj svojo nalogo dobro vršilo. Papež sam priporoča društvo vsem škofom in vsemu italijanskemu narodu. Zanimiva je akcija, ki jo je društvo te dni uprizorilo proti grdi italijanski navadi gnusnega preklinje-vanja. Društvo kliče vse katolike v Italiji na pravcato križarsko vojsko proti preklinjeva-nju. Dalo je natisniti na milijone listkov, ki imajo en ali drug primeren svarilen izgled ali kako primerno sentenco proti preklinjevanju in pozivlja duhovnike in vse ljudske prijatelje naj te tiskovine kolikor možno razširijo med ljudstvo. Dal Bog, da bo to sredstvo kaj poma-galo, saj je preklinjevanje prava kuga v Italiji.

Jz okolice.

o Iz sv. Ivana. Tudi naši socialisti so si usta-novili svoje „izobraževalno društvo“. Če bodo

hoteli svoje člane res izobraziti, jim ne bo manj-kalo dela. Saj so večinoma člani tega društva taki ljudje, ki nimajo niti pojma o izobrazbi, in dostojnosti. Dvomimo, pa, da bi kaj dosegli, ker so tisti Svetoivančani, ki prisegajo na so-cializem, nedostopni za vsako izobrazbo. Da pa voditeljem ni do tega, da bi se njih ljudje ka-naučili, se vidi iz tega, da jim „pridigujejo“ o socialnih stvareh (?) v njim nerazumljivem laškem jeziku. Ker kapljajo v Via Boschetto „flike“ vedno bolj redko, zato so pa ustanovili to društvo pri sv. Ivanu, da se nekoliko „re-firajo“. Botega! Pravijo, da ima v tem društvu glavno besedo c. kr. poštar iz sv. Ivana. Če je to res, čudimo se zelo, da kaj takega dovoli poštena uprava. Ne vemo, če kaj pridobita s tem ugled in zaupanje do poštnega urada. — Tu pri nas se kmalu ne bo več ločil delavnik od nedelje ali praznika. Da je sveti dan, nas spo-minjajo pijanci in plesalci. V tovarnah, v kam-nolomih in drugod se pa dela v nedeljah kakor ob delavnikih. Namestništvo je menda izdalo neko naredbo, ki urejuje nedeljski počitek. Pa ne vemo zakaj da izdaja take naredbe, če noče ali ne more doseči, da se iste tudi spol-nujejo? Ali je tudi v tem oziru merodajen — strah pred socialisti? — Na praznik vseh svet-nikov se je utopil v Padričah 20letni mladenič K. Kaučič iz sv. Ivana. Privezal si je na noge kamen. Vzrok samomoru je menda nesrečna ljubezen. Starišev, ki bi znali svoje otroke „kr-ščansko vzgojevati, teh nam manjka. To po-manjkanje je krivo, da je naša mladina, bodisi moška ali ženska, tako podivjana. Kakoršne življenje, tak konec!

Jz Istre.

i Iz Doline. V nedeljo priredi izobraže-valno društvo predavanje v društveni sobi. Udje in somišljeniki naj se obilno udeležijo. — Vina imamo veliko, kupcev malo, cene so kakor lani od 24 do 34 K hekto. Upamo, da se bo prej prodalo, kakor lani, ker je splošno v Istri mnogo manj vina kakor lani. — Otroci zelo umirajo, hud, strupen kašelj jih mori, celo kri jim iztisne pri kašljanju. To traja že dolgo.

Vestnik S. K. S. Z.

Tedni smo razposlali na vsa naša društva vprašalno polo za statistične podatke o sedanjem stanju in delovanju v pretečenem letu naših društev. Ako katero društvo iste ne bi prejelo, naj to takoj naznani tajištvu zveze. Prosimo, da vsa društva do določenega dneva gotovo vrnejo natančno izpolnjene pole. Upamo, da ne zastane nobeno društvo!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Radi potrjujemo, da g. Andrej Gom-bač, elektrotehnik v tržaškem tehnični zavodu „S. Marco“, bivajoč pri sv. M. M. Zgornji h. št. 433, ni pisal zadnjič priobčene notice z naslovom: „Narod. del. organizacija in katol. delavci“.

Uredništvo „Zarje“.

Darove smo morali odnesti za pri-hodnjč.

Vseh vernih duš dan.

(Govoril Iv. Tul.)

Bog jim daj večni mir in pokoj. In večna luč naj jim sveti!

Danes mi ni treba Vas dolgo pripravljati za dovtetnost mojih besed. Današnji dan vpliva že sam po sebi na vsako krščansko srce. Ta vpliv, blagodejen vpliv, Vas je danes vzspodbu-dil, da ste prihitali v obilnejšem številu v hišo božjo, ki izgleda danes ne le kot hiša božja, hiša molitve, temveč kot hiša žalosti pa tudi to-lazbe. Kaj pomenjajo te črne preproge in črna bogoslužbena oblačila, kaj turobni žalospevi namestnikov božjih, kaj na sredi cerkve vi-soko postavljena mrtvaška rakev obdana od toliko gorečih sveč?

Kaj razodevajo danes vaši žalostni obrazi? Veste: Vseh vernih duš dan je. Torej v s e h. Tudi onih, katere smo mi tako ljubili, pa so šle pred nami v večnost. Da. Zato pa čustvu-jemo ž njimi danes vsi, ker je praznik, ki za-nima vse družine in vsakega posameznika po-sebe. Kako naj bi človek ostal brezžuten ob spominu svoje mile matere, svojega ljubega očeta, drage sestre in brata, nežnih otročičev, ljubljene žene in moža! Vsi, ki ste se danes v cerkev potrudili, čutite, da niste tuji temu prazni-ku, da pa tudi praznik Vam ni tuj. Danes je praznik vseh vernih duš. Dan duš, ki so se v veri t. j. v milosti ločile od teles — a ne popol-noma čiste in svete kakoršne morajo biti pred obličjem božjim. Duš, ki so v nebesih, je bil včeraj velik praznik in nekatere imajo posebne priznike med letom. Duše, ki so pogubljene, nimajo nikdar praznika, da niti ure, niti minute, niti sekunde, v kateri bi sem jim moglo kaj pomagati. Danes je dan vseh vernih duš v vica. Zapomnimo si dobro ta le naslov.

Edino duše, ki so v veri živele, v veri tr-pele, v veri zapustile to solzno dolino, v veri tedaj vztrajale do konca, — a niso dostale vseh časnih kazni, dospejo v vice, kjer se v velikem trpljenju čistijo, nas na pomoč kličejo in željno hrenpenjo po svoji rešitvi.

Da pa zamoremo mi tem vernim, dušam pomagati, moramo sami biti verni. Zato bi se danes rad postavil na cerkvena vrata in vsakega vprašal: „Ali si Ti verna duša, veren kristijan?“

Kdor danes prihaja v cerkev in nima vere, kako naj neki pomaga vernim dušam v vica? Kdor pa vero sicer ima, a ne živi po sv. veri — kdor ima smrten greh na vesti, kako je vstanu v prid dušam izvršiti čine ljubezni, ki bi imele nadnaravno vrednost!

Danes je vseh vernih duš dan. Kako naj jim mi danes koristimo, ako smo brez vere ali pa brez posvečujoče milosti božje. Opridite danes bliže vsi brezverci, poslušajte božji glas — in prosite za dar svete vere. Čigar vest pa je otežena, naj obudi popolen, nadnaraven kes s trdnim sklepom, da se čim prej spove.

Vseh vernih duš dan je. Tako bi rad zaklical tudi na pokopališču, kamor hite danes nepregledne vrste — črne vrste ljudi v žalni obleki. Vstopnica vsakemu bodi sv. vera in življenje po sv. veri. Rad bi šel od spomenika do spomenika, od groba do groba, od osebe — do osebe in vsakega posebe vprašal: Veš kaj je danes? Vseh vernih duš dan. Dobro — in si v tej veri semkaj prišel, ker drugače bi bil tvoj trud zaman. Če je oni, ki počiva v tem ali onem grobu umrl v milosti — v sv. veri, potem umevam opravičenost lepega spomenika, potem priznavam, naj se polagajo na grob najlepši venci in sade cvetlice, potem pojmujem pomen plamteče sveče in gorečega lumina. Če je kdo v milosti šel od tod, in se nahaja v vica, le krpimo njegov grob, dvigajmo roke k pobožni molitvi, darujmo zanj svete maše. Vse mu bode pomagalo. Nič pa ne more pomagati človeku, ki je kljuboval milosti, ki je izdihnil svojo dušo v nespokornosti. Njega ne tolaži več ne spomenik, ne križ, morda še celo ovit z rdečo zastavo ali trobojnico.

Z vso gotovostjo ne moremo mi reči, kdo je rešen, kdo pogubljen. To pa po človeško sodimo: kakoršno življenje, taka smrt. Ker nismo gotovi molimo za vse in upajmo za vse. Koliko ljudi današnji dan hiti na pokopališče takih, ki se velikonočne spovedi (morebiti že več let) opravili niso. O strohnjene kosti vernih duš vrnite vero takim obiskovavcem grobov. Utrdite vero v vernih kristjanih in zagotovite jim smrt v sv. veri. Odločitev za večno veselje v nebesih ali pa za večno pogubljenje v peklu glede pokojnikov ni v naših rokah, mi zamoremo pospeševati le rešitev iz vic. To moramo tudi storiti. A rešimo, kar se še rešiti da — v tem življenju — sebe in bližnjega.

Vseh vernih duš dan je. V vica trpe grozne muke prav za prav take duše, ki smo jih imeli navadno za najboljše, ravno ker so se nahajale v milosti božji. Ko bi znesli skupaj vse možne bolezni in združili jih na enem človeku — bi tak trpin bil komaj senca vernih duš v vica. Koliko trpe tam duhovniki, redovniki, udje bratovščin, otroci za svoje nepopolnosti. Kake muhe imajo oni, ki so se sicer spreobrili, pa premalo spokorili, ako so dali pohujšanje, ki naprej traja: (knjige, časopisi, slike, kipi ustanove).

Morda čakajo dušo, ki se je še le v starosti na smrtni postelji k Bogu povrnila — vice do sodnjega dneva! Kako dolgo bo to, če je že ena ura tam kakor sto, tisoč let tu. Trpljenje je veliko, ker ne morejo gledati Boga, po katerem toliko hrepenijo. Ko bi imeli mi kako ljubljeno osebo v daljnih krajih in bi po mnogih trudi in troških dospeli tjakaj, pa bi se nam reklo: čakaj en dan, teden, mesec, leto, deset let, predno jo boš mogel videti: kako trpljenje bi to bilo — ne bi mogli ne jesti ne spati. In vendar ljubezen in vez med stvarnikom in stvarjo je neskončno večja. Po naukih svetih očetov in po zasebnih prikazanih svetih oseb — se morajo duše v ognju čistiti. Tudi sveto pismo spominja, da morajo iti skozi ogenj. Pri Bogu je mogoče, da duše tudi telesne kazni trpijo, dasi telesa v grobu počivajo. To je pravično. Kdaj naj se telo, ki je večkrat krivo greha in čuti nasladi greha, spokori, ako ne v času od smrti do vstajenja (t. j. v vica, ki po sodnjem dnevu minejo).

Vendar verne duše radovoljno trpe, ker se zavedajo svoje krivde. Tolaži jih upanje, da bo to trpljenje enkrat končalo, tolažijo jih svetniki, tolažimo jih mi z molitvami in lepim življenjem. Dušam moramo pomagati, ker to zahteva Bog, pomagati moramo, ker si same ne morejo, pomagati moramo, ker nas venomer na pomoč kličejo, pomagati moramo, ker so prijateljice božje, pomagati moramo, ker nam lahko že sedaj pomagajo, posebno pa po svoji rešitvi.

Vse leto nas na pomoč kličejo: Usmilite se nas vsaj Vi prijatelji naši, ker nas je zadela roka

božja. Toda danes nam sv. cerkev še posebej priporoča, naj se jih spominjamo. Ob smrti svojih pokojnikov smo žalovali in obljubljali: nikdar Te ne pozabim. In koliko ljudi je, ki pozabljajo na svoje rajnike. Kaj bi rekli o materi, ki noče slišati joka svojega bolnega otroka, ter ga zapre in gre daleč proč. Taki smo mi če pozabimo na verne duše. Večkrat imamo še posebne dolžnosti do njih (hvaležnost, sorodstvo itd.) O učimo se danes v tem premišljevanju, kako grd je greh, kako veliko žaljenje božje je tudi večkrat nazivljena malenkost, kako lepa je pokora. Hitro se greh stori, hitro se ga tudi spove in zanj odveza dobi, toda rana, ki nam jo useka, se tako hitro ne more popraviti, zato morajo biti časte kazni. Kako lepa morajo biti nebesa, za katera duše toliko trpe! Kako veličasten mora biti Bog, ki hoče imeti le čiste ali očiščene duše pri sebi.

Vseh vernih duš dan je. Čutimo njegov vpliv. Ne dajmo posluha onim, ki pravijo, da po smrti nič ni. Ko bi po smrti nič ne bilo, čemu neki spomeniki in križi onim, ki jih več ni? Morebiti nam kdo poreče, da ni še nihče onkraj groba nazaj prišel. Najprej si je treba zapomniti, da oni svet ni zato, da bi ljudje nazaj, hodili, temveč za to, da tam ostanejo, kamor so si bili zaslužili. Imamo pa več dokazov, da so se prikazali ne le pogubljeni, temveč tudi duše iz vic, svetniki, Marija Devica, ob Jezusovi smrti so se mrličji ljudem prikazovali, da Jezus sam je nazaj prišel iz groba — in njemu hočemo verovati, ter njegovim namestnikom. Sam je povedal, kdor hoče biti neveren, ostane neveren, tudi ako bi mrličji nazaj prišli (prilika o bogatinu in Lazarju).

Francoski odpadnik in sovražnik sv. vere, Rousseau je izjavil: Ako bi videl, da mrtvec oživi, bi preje znorel, kot veroval.

Danes je vseh vernih duš dan. Dan molitve, dan tolažbe. Mi vemo, da naši dragi pokojni še žive, mi upamo da jih bomo enkrat zopet videli in se z njimi v nebesih veselili.

Pride enkrat dan vstajenja,
Vsi grobovi se odpro, —
In takrat bo čas združenja,
ko dospemo vsi v nebo.

Književnost.

kn Poglavlje o govedoreji na Kranjskem je naslov XI. zvezku kmetijske knjižnice, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska in ki je ravnokar izšel. Novoizšli zvezek, ki ga je spisal družbeni ravnatelj Gustav Piro je zbirka spisov, ki so bili ravnokar objavljeni v „Kmetovalcu“ glede vprašanja, s katero tujo pasmo je požlahtnjavati našo domačo goved. Pisatelj utemeljuje prednost simodolske pasme za Kranjsko, ne da bi se izključno le za to pasmo zavzemal, pač pa odločno govori proti porabi pomurske pasme ter je istotako odločno za rabo žlahtnih planinskih pasem, naj bodo sive ali lisaste, samo da resnično omogočijo zboljšanje domače pasme. Knjižica, ki vsebuje tudi praktične migljaje za zboljšanje naše govede, se dobiva pri kmetijski družbi po 25 h s poštnino vred (denar je najprej poslati, in sicer najceneje v poštnih znamkah). Ta cena pa velja le za družbene ude, za druge in v knjigotrštvu stane 30 h brez poštnine.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, č. duhovščini, p. n. učitelstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem preskrbel svojo

— KNJIGOVEZNICO —

z vsem potrebnim da lahko izvršujem vsa dela od pripravi do najkrajših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. — Vezanje in prevezanje misalov, raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjig, ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigoveško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

ANTON REPENŠEK, knjigovez

TRST. — Ulica Cecilia št. 9. — TRST.

Slovenec KONRAD SKAZA,

delavnica za vsa cerkvena dela

v St. ULRICH, Gröden (Tirolsko) se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Kupite čevlje

pri poštenem slovenskem čevlarskem mojstru

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

Ta mojster vam postreže po domače, z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

ZALOGA

likerjev v sodčih in butilkah

JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v butilkah.

Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Novo pogrebno podjetje

VIA VINCENZO BELLINI ŠT. 13.

Z bogato opremo za vsakovrstni pogreb ter prodajalnico mrtvaških predmetov, raznih vrst vencev, voščenih sveč, umetnih cvetic, vencev in cvetic za birmance in novice i. t. d., i. t. d.

se je preselilo

V CORSO ŠT. 49

blizu lekarne Rovis. (piazza Goldoni)

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

ima svoj urad v Trstu, ulica delle Poste 9.

Sprejema hranilne vloge, za kojih varnost jamčijo vsi člani zadruge, katerih je sedaj okrog 400, solidarično z vsem svojim premoženjem, cenjenim nad tri milijone kron.

od vsakoga in jih polmesečno	4 1/2 %	in na 60 dnevno odpoved po 4 3/4 %
obrestuje po		brez kakega odbitka za rentni da-

vek, katerega plača hranilnica sama, tako, da dobijo vlagatelji odloženih 100 K na leto čistih obresti 4 50 v, oziroma 4 K 75 v. Posojila daje le svojim. Urađuje se vsak delavnik od 9—12 ure dopoldne in od 3—4 in pol ure popoldne. V uradu pri sv. Ivanu se urađuje delavnik od 5—7 ure zvečer, ob nedeljah od 11—12 ure dopoldne.

Načelstvo.

PRODAJALNA

KATOL. TISK. DRUŠTVA

ulica Poste št. 9 - TRST - Telefon št. 2326.

Zaloga molitvenikov, v slovenskem, hrvatskem, nemškem in laškem jeziku, raznovrstnih rožnih vencev, svetinj, malih in velikih podob, različnih kipov in križev, vsakovrstnih palm za oltarje, sveč razne kakovosti za cerkveno in domačo rabo, raznega papirja in vseh pisarniških potrebščin i. t. d., i. t. d.

Za častite župne urade in gg. duhovnike ::

imamo v zalogi cerkvene tiskovnice, kanon tabele, proprium za brevir in missale, rituale, brevirium, horae diurnae, vademecum, birete, kolare šemisete, in sploh vse druge cerkveno potrebščine.

Družinska pratika za l. 1910.

Vsa cerkvena oblačila, zastave i. t. d. sprejemamo v popravilo ali preskrbimo novo.

Razprodaja uzigalic in kolekov za obmeje Slovence. - Znakov soc. zveze in dr.

Sprejemamo vsa KNJIGOVEŠKA DELA in preskrbimo tudi OKVIRJE ZA SLIKE.

Zahtevajte seznam naše prodajalne, ki se Vam pošlje brezplačno.

Uljudno se priporoča

„Katoliško tiskovno društvo“ v Trstu.

NOVA TRGOVINA

ZGOTOVLJENE MOŠKE IN ŽENSKO OBLEKE :: :: ::

BOHINEC & CO

Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17.

(ZA CERKVIJO SV. ANTONA NOVEGA.)

Velika zaloga, točna in solidna postrežba

Stalne in nizke cene. — Naročila po meri izvršujejo se najelegantnejše in ceno.